



Witaj, gościu drogi, pośród łąk, pól oraz lasów, gdzie tajemnic bez liku znajdziesz bez grymasów. To Żychlin, co dziś dumnie swą wypina pierś, to szlacheckich rodów niegdyś była wieś.

Spacer nasz krótki zaczniemy od głównej ulicy, przy której świątynia stoi, jak żołnierz na szpicie. Z wyglądu jak inne, wielce przy tym skromna, cicha, lecz historia, jaką w sobie skrywa, mocno jest nielicha.

Jedyna to w Polsce parafia ewangelicko-reformowana, nieprzerwanie od wieków przez wiernych odwiedzana. W nurt reformacji Żychlińscy się włączyli i w siedemnastym wieku pastora tu sprowadzili.

Czteryście lat z okładem – historii to niemało, wiele w tym czasie w Żychlinie się działo. Historii zakręty, epidemie i wojen pożogi, a ludzie wciąż wchodzą w świątyni stare progi.

Pierwszy kościół z drewna Żychlińscy postawili i około 1610 roku pastora sprowadzili. Po dwustu latach kościół stary i zniszczony domagał się remontu z tej i z tamtej strony.

Remont miałby kosztować aż tysiąc trzysta talarów, parafia nie udźwignęłaby tak wielkiego ciężaru! Dlatego parafianie pośpieszyli się z inną decyzją i murowany kościół postanowili postawić z precyzją.

Połowę kwoty na ten cel wierni zebrali, drugą część od władz Królestwa Polskiego otrzymali. Ich wielki wysiłek do dziś podziwiać możemy, jeśli tylko historię Żychlina poznawać chcemy.

Na planie prostokąta wzniesiony przez wiernych, nad drzwiami ma okno, w nim szyb mnóstwo ciemnych. Wyżej kolumny głowice napis podtrzymują, serca ważną prawdą jakby atakują.

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

9

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

6

□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---

5

□	□	□
---	---	---

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Tablicy poszukaj, tam historia jak na dłoni, przeczytaj ją uważnie, nic z niej nie uronij.

Ważne osoby, z Żychlinem związane, zaraz przez Ciebie będą zapisane. Kto u boku króla walczył pod Chocimiem?

P. 

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

7

Kto w służbie króla dobrze zapisał swe imię?

A.F. 

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

13

Kto pod Napoleonem śpiewał „Marsz, marsz Dąbrowski”? Wszak był to z Żychlina

A. 

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

8

Kościół zostawiamy, w prawo ruszać trzeba, zanim deszcz lub słońce runą nam tu z nieba. Chwilę potem gwar usłyszeć sposób, jeśli w szkole mnóstwo będzie dzisiaj osób.

Szkoła ta w Żychlinie wielkie imię nosi, święty patron za uczniów modlitwą wciąż prosi. O papieżu-Polaku słów tych używamy, razem z nim „Barkę” chórem tu śpiewamy.

Idźmy dalej krokami do pierwszej uliczki, w lewo skręcimy tuż przed obliczem kapliczki. Chwilę potem rozstaju dróg pułapka czeka, skręcamy w lewo w Grabową, niechaj nikt nie zwleka.

Kiedy każdy skręci, boisko zobaczy, w oddali kościelna wieża majaczy. Rzymsko-katolicka jest to świątynia, to druga religijna wspólnota Żychlina.

My idziemy w prawo, w Grabową nogi się kierują, tutaj ludzie nowe domy tak pięknie budują. Szczęścia chwile jednak pofruną do nieba, nad cmentarzem bowiem zadumać się trzeba.

Nekropolia w gęstym lesie się schowała, prowadzi do niego brama okazała. Cel nasz znajdziemy bez żadnych problemów i będziemy podziwiać kilka mauzoleów.

Pierwszych zmarłych przy kościele grzebano, za władzy pruskiej tej praktyki zaprzestano. W wielu miejscach cmentarze zamknięto, i nowe, jak w Żychlinie, daleko wypchnięto.

Od tego czasu dwieście lat minęło, wielu ewangelików tutaj spoczęło. Obok grobowców starych, wiekowych, sporo jest grobów całkiem jeszcze nowych.

Stań przy tablicy, nim przekroczysz bramę, niejedna mogiła skrywa życia dramę. Grób nr 51 odnajdziesz na planie, Czyja to mogiła w pamięci zostanie?

Grób 

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

4

11

Na cmentarzu go odszukaj, idź tam powoli, urok starych nagrobków Cię zadowolony.

Datę śmierci zapisz, niżej lata życia, to było zadanie tutaj do odkrycia.

1	8	5
		3

Lecz to nie koniec Twojego zadania, działanie wykonasz jeszcze bez szemrania. Zsumuj ostatnie cyfry z obu liczb z nagrobka, za to działanie nagroda Cię spotka!

Rozejrzyj się teraz, to zadumy chwila, głośny śpiew ptaków, niechaj ją umila. Grobowce są cztery, proste, acz dostojne, stoją tu od wieków, są nader spokojne.

Szlachciców to groby, rodzin zasłużonych, wśród ewangelików dawniej tu złożonych. Leżą tutaj Żychlińscy, leżą Potworowscy, są groby Opitzów, są też i Chlebowscy. Ze szlachty pochodzą, w służbie królów byli, historię Żychlina przez wieki tworzyli.

Cmentarz miej za sobą, naprzd prędko rusz, w spokoju zostawisz rząd śmiertelnych dusz. Wkrótce miniesz miejsce, gdzie gwar dziecięcy, tam też prastary okaz zwierzęcy.



Region  
Wielkopolska  
...to warto zobaczyć

Strażaków-ochotników jest dalej remiza,  
życia ratowanie to jest ich dewiza.  
Do pożarów jeżdżą, ogień sprawnie gaszą,  
kiedy ktoś w potrzebie, nigdy nie grymaszą.

Ku czci dawnych druhów obelisk ustawiono,  
dużo pięknych słów przy tym zaś mówiono.  
Na pamiątkowej tablicy data wykuta roku pańskiego,  
zapisz sprawnie na kartce:

dwa tysiące 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Zaraz za siedzibą chłopaków z ogniowa,  
w lewo się zwrócisz, to będzie Sosnowa.  
Pamiętaj: wzrokiem szukaj chodnika,  
bo auto za autem czasem tutaj bryka!

Po chwili oczy swoje wzniesz wysoko wżwyż.  
Tak, dobrze widzisz, to jest właśnie krzyż.  
Tu z zębry dwa razy skorzystaj koniecznie,  
abyś Sosnową szedł łatwo i bezpiecznie.

Wieżę podziwiać możesz, znaną już sobie,  
wspomnienia z wycieczki masz bowiem w głowie.  
Kościół to Najświętszej z Guadalupe Paniąki,  
Jej wierni śpiewają maryjne piosenki.

Dzisiaj Żychlin to miejsce, gdzie dwa wyznania  
żyją w zgodzie obok siebie, bez protestowania.  
Chociaż mała wioska, dwa kościoły stoją,  
dla wszystkich wiernych są tu ostoją.

Ruszaj dalej przed siebie aż do dróg skrzyżowania,  
w ulicę Parkową skierować się musisz, ale bez biegania!  
Bezpieczeństwo miej na uwadze, o zebrze pamiętaj,  
między autami się czasem w tym miejscu nie pętaj!

Przypomnij sobie z cmentarza zadanie,  
gdzie matematyczne zrobiłeś działanie.  
Z wynikiem zagadki domu wypatruj przytomnie,  
to zabytkowa plebania, prawda, że wygląda skromnie?

Nad tabliczką z numerem, druga większa nieco,  
z drugiego wyrazu do hasła dwie literki lecą

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Wejdz na podwórko, śmiało, odważnie,  
tam furtki drewnianej poszukaj uważnie.

Cóż za niespodzianka? Jesteś zaskoczony?  
lapidarium nie widać od ulicy strony.  
Wszędzie stoją nagrobki historycznie cenne,  
od lat zbierane w kraju, wszystkie są imienne.

Zbierane z cmentarzy, których ratować się nie da,  
tutaj przywożone, religii to scheda.  
Niektóre z Wielkopolski, inne spod Staszowa,  
są i z 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

  
10 nieopodal Krakowa.

Ale tu, uwaga!, coś pośród nich wysoko staje,  
to na kuli 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 wiarę swą wyznaje.

Zabierz oczy z krzyża, na dzwonnice puść żurawia,  
gdzie dzwon z dzwonem muzykę wyprawia.  
Dzwonnica na środku trzy dzwony ukrywa,  
każdy z nich innym głosem się odzywa.

Podczas wojny Niemcy dzwony zabrać chcieli,  
by na kule je przetopić – taki zamiar mieli.  
Przed zakusami żołnierzy ktoś je ocalił,  
to Ernest Emil Fibich – czynem się nie chwalił.

Przy dzwonnicy łatwiutko odnajdziesz skrzyneczkę,  
z niej w ramach nagrody wyjmij pieczęteczkę.  
Przybij ją na kartce, to będzie wygrana,  
osobiście przez Ciebie właśnie odebrana!

HASŁO:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na skarb

## Tematyka

Spacer prowadzi ulicami Żychlina, opowiada o miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem historii jedynej parafii ewangelicko-reformowanej zachowanej od czasów polskiej reformacji, aż do dnia dzisiejszego.

## Gdzie to jest?

Żychlin – wieś leżąca w gminie Stare Miasto koło Konina, 3 km na północ od skrzyżowania autostrady A2 z drogą krajową nr 72 (węzeł Konin Wschód). Początek trasy przed kościołem ewangelickim.

## Na czym to polega?

W czasie wędrowania uczestnik zabawy rozwiązuje zagadki mające doprowadzić go do ostatniego punktu, w którym znajduje się skarb w postaci pieczęci. Należy ją przystawić w miejscu poniżej na pieczęć i schować dla innych uczestników zabawy.

**Czas przejścia:** ok. 60 minut

**Opiekun wyprawy:** Małgorzata Ast  
e-mail: malgorzata.ast@wp.pl

**Autorzy:** Krzysztof Koziołek, Małgorzata Ast

**Rysunki:** Joanna Witczak

**Opieka merytoryczna i projekt serii:**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

Więcej questów znajdziesz na:

[www.regionwielkopolska.pl](http://www.regionwielkopolska.pl)

[www.questy.com.pl](http://www.questy.com.pl)

[www.questing.pl](http://www.questing.pl)

Na zdobywców Wielkopolskich Questów czeka Odznaka Krajoznawcza PTTK „Wielkopolskie Questy – Odznaka Odkrywców Tajemnic”.

Szczegóły na [www.regionwielkopolska.pl](http://www.regionwielkopolska.pl)

Partnerzy:



WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA  
I CENTRUM ANIMACJI KULTURY  
W POZNANIU



*Biblioteka Publiczna  
Gminy Stare Miasto  
im. prof. Joanny Papuzińskiej*

Żychlin 2016

# Wielkopolskie Questy

## Historia żywa w Żychlinie się skrywa

